

Taniec towarzyski w Poznaniu

Taniec towarzyski jest jednym z najbardziej powszechnych i uniwersalnych rodzajów tańca. Historycznie wywodzi się od tańców dworskich, stanowi doskonałą formę rekreacji i ułatwia życie towarzyskie. Dawno minęły jednak czasy, kiedy był przywilejem ludzi młodych, teraz tańczą wszyscy, bez względu na wiek. Pisząc o tańcu towarzyskim w Poznaniu, należy uwzględnić jego dwa nurty: taniec towarzyski w wersji popularnej (użytkowej) oraz taniec towarzyski w formie wyczynowej (turniejowej)¹.

Taniec to historia

Po II wojnie światowej edukacją taneczną w formie popularnej zajmowały się szkoły tańca. W Poznaniu do najbardziej znanych należały te prowadzone przez Adelę i Jana Szczurków, Ignacego Szczurka i Waksmana. Były one nie tylko miejscem edukacji tanecznej, ale także okazją do poznawania i przekazywania pewnych form towarzyskich i zasad *savoir-vivre'u*. Z czasem kursy tańca zaczęły organizować poznańskie domy kultury i kluby tańca towarzyskiego. Obok tańców tradycyjnych (walc angielski i wiedeński, tango, fokstrot, quickstep) uczono tańców latynoamerykańskich (samba, cha-cha, rumba, jive) oraz tzw. nowości tanecznych, które stawały się modne w danym czasie. Były to na ogół tańce pojawiające się wraz z nowym gatunkiem muzycznym (np. disco) lub na nowo spopularyzowane, zwłaszcza dzięki filmom musicalowym (np. mambo, salsa). W ostatnim czasie szczególnie modne stało się tango argentyńskie.

Historia tańca turniejowego w Poznaniu związana jest ściśle z powstawaniem klubów tańca, a obecnie także szkół tańca. Prekursorem tańca w formie turniejowej w Polsce był prof. Marian Wiczysty, założyciel Polskiego Klubu Tanecznego. Jego poznański oddział powołano do życia w 1958 roku. W 1964 roku za sprawą Stanisława Jawora powstał Klub Tańca Towarzyskiego „Dziupła”. Wszystko zaczęło się od kursu zorganizowanego w 1963 roku z inicjatywy studentów Wyższej Szkoły Rolniczej (ob. Uniwersytet Przyrodniczy). Niedługo po jego zakończeniu okazało się bowiem, że sporej grupie kursantów zajęcia tak się spodobały, że postanowili kontynuować naukę. W roku 1988 trenerką i nauczycielką tańca została Barbara Jawor. Od roku 1992 „Dziupła” działa w ramach Szkoły Tańca „Jawor”. W tym samym roku powstał Klub Tańca Towarzyskiego Pałacu Kultury (obecnie CK Zamek), którego założycielem był Jerzy Helle.

---

¹ Za współpracę przy przygotowaniu powyższego opracowania serdecznie dziękuję Barbarze Jawor i Grzegorzowi Kałmuczakowi.

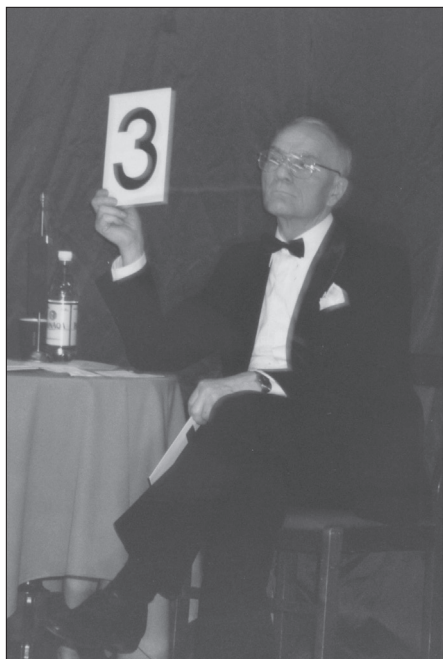
Od lat 70. XX wieku powstały w Poznaniu kolejne kluby, m.in. Amatorski Klub Tańca Towarzyskiego „Blues” przy Osiedlowym Domu Kultury „Na Skarpie” (trenerzy Jerzy Helle i Anna Przewoźniak) oraz Studencki Klub Tańca Towarzyskiego „Agora” Politechniki Poznańskiej (trener Stanisław Jawor). W roku 1984 założono Amatorski Klub Tańca Towarzyskiego „Finezja”, który mieścił się początkowo w ówczesnym Pałacu Kultury, a obecnie działa w Osiedlowym Domu Kultury „Bajka”. Jego kierownik i trener – Aleksandra Jelińska prowadzi zajęcia dla par turniejowych różnych kategorii wiekowych, od dzieci po seniorów. W roku 2001 para taneczna reprezentująca ten klub, Bartłomiej Mozoła i Klaudia Gębka, zakwalifikowała się do finału mistrzostw Polski w kategorii juniorów starszych. Z kolei Andrzej i Urszula Roszak byli w latach 2010–2016 wielokrotnymi mistrzami Polski w kategorii seniorów oraz reprezentantami kraju na mistrzostwa świata. Ponadto wychowanka klubu Małgorzata Janczewska, tańcząc z partnerem z Ukrainy Sergeym Kosteckim, została finalistką mistrzostw Polski amatorów, a w 2013 roku zdobyła z tym samym partnerem wicemistrzostwo Polski par zawodowych w kategorii tańców latynoamerykańskich.

W 1983 roku swoją działalność rozpoczął Klub Tańca Towarzyskiego „Oscar” przy Domu Kultury Wierzbak SM „Jeżyce”, którego założycielką była Bożena Więckowska. Od 1986 roku prowadzi go pod nieco zmienioną nazwą (Oscar Dance) Grzegorz Kałmuczak, którego specjalnością jest nauka oryginalnego tanga argentino. W 1993 roku powstał z kolei Amatorski Klub Tańca Towarzyskiego „Słońce”. Jego wychowankami są pary najwyższej klasy tanecznej S, m.in. zdobywcy tytułów mistrzów Polski, reprezentanci Polski na mistrzostwa świata i Europy, Puchar Świata i Puchar Europy: Łukasz Bartecki – Małgorzata Pawlak, Marek Fiksa – Danuta Wittig, Marek Fiksa – Blanka Winiarska, Mateusz Śmikiel – Maria Sielicka, Piotr Lewandowski – Kamila Płonkowska, Michał Sikorski – Marta Łastowska. Na przestrzeni ostatnich lat na tanecznej mapie Poznania pojawiło się znacznie więcej nowych klubów, a w ostatnim czasie także szkół tańca. Nie sposób w tak krótkim opracowaniu pisać o nich wszystkich, ale warto wspomnieć choćby takie jak: Dąbrówka, Bellcanto, Pasja, Bailando czy Dance Center.

Niektóre z nich zakończyły już swoją działalność, inne prowadzą ją nadal.

Taniec to ludzie

Jerzy Helle – wykładowca Państwowej Szkoły Baletowej w Poznaniu, nauczyciel tańca towarzyskiego, sędzia międzynarodowy (sędziował na ponad tysiącu turniejów tanecznych), honorowy członek Polskiego Towarzystwa Tanecznego. Uprawnienia do nauki tańca towarzyskiego zdobył w 1947 roku, prowadząc zajęcia w jednej z prywatnych szkół tańca w Poznaniu. Kwalifikacje na wyższy stopień nauczyciela tańca uzyskał u prof. Mariana Wiczystego. Przez wiele lat popularyzował taniec towarzyski, prowadząc zajęcia w wielu ośrodkach i domach kultury na terenie Poznania i Wielkopolski. Założyciel klubu tańca w Pałacu Kultury, a także Klubu Tańca Towarzyskiego „Blues” Osiedlowego Domu Kultury „Na Skarpie”. Inicjator turniejów targowych odbywających się w amfiteatrze na Cytadeli. Za upowszechnianie kultury tanecznej, pracę wychowawczą i pedagogiczną odznaczony m.in. Odznaką Honorową Miasta Poznania, Odznaką Honorową za Zasługi dla

1. Jerzy Helle, wszystkie fot. ze zb. prywatnych

2. Stanisław Jawor

Województwa Wielkopolskiego, Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Stanisław Jawor (1935–2015) – nauczyciel tańca, trener, sędzia klasy międzynarodowej. Uczeń nestora tańca towarzyskiego w Polsce, prof. Mariana Wieczystego, prekursor i inspirator turniejowego tańca towarzyskiego w Poznaniu. Założyciel Szkoły Tańca „Jawor” oraz założyciel i przez 50 lat trener jednego z najstarszych klubów tanecznych w Polsce – Klubu Tańca „Dziupla”. Honorowy Członek Polskiego Towarzystwa Tanecznego, organizator piętnastu edycji Akademickich Mistrzostw Polski (w latach 1966–1981), drużynowych, ogólnopolskich i międzynarodowych turniejów tańca (w latach 1983–2010), a także 36 Międzynarodowych Turniejów Sportowego Tańca Towarzyskiego z cyklu „Wiosna” (w latach 1976–2015). Za wieloletnią pracę na rzecz rozwoju i popularyzacji ruchu tanecznego został uhonorowany wieloma odznaczeniami, m.in. tytułem Zasłużony Działacz Kultury (1978), Odznaką Honorową Miasta Poznania (1983), Złotym Krzyżem Zasługi (1989) oraz Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego (2014). W ciągu wielu lat pracy uczył podstaw tańca towarzyskiego, trenował i wychował dziesiątki turniejowych par tanecznych, zarażając swoją pasją, zaangażowaniem i miłością do tańca.

Aleksandra Jelińska – nauczyciel i sędzia tańca towarzyskiego oraz szeregu innych stylów tanecznych, absolwentka studia baletowego przy Operze Poznańskiej. Od roku 1984 kierownik i trener Klubu Tańca „Finezja”, honorowy członek Polskiego Towarzystwa Tanecznego.

3. Aleksandra Jelińska z tancerzami KTT „Finezja”

Michał Zdun – nauczyciel tańca, członek Królewskiego Związku Nauczycieli Tańca Wielkiej Brytanii na poziomie fellow, tancerz Klubu Tańca Towarzyskiego „Agora” przy Politechnice Poznańskiej. W parze z Aleksandrą Pludro zdobywca szeregu tytułów: mistrz Polski w klasie B w tańcach standardowych i latynoamerykańskich (1977), wicemistrz Polski w klasie A+S w tańcach standardowych i latynoamerykańskich (1978). Z kolejną partnerką Romą Łuczyńską: drugi wicemistrz Polski w tańcach standardowych (1980), akademicki drugi wicemistrz Polski w tańcach standardowych (1980, 1981), akademicki drugi wicemistrz Polski w tańcach latynoamerykańskich (1980). Prowadzi zajęcia w zakresie tańca towarzyskiego oraz tanga argentino. Jest organizatorem licznych szkoleń dla par tanecznych, nauczycieli tańca i trenerów, których wykładowcami byli wybitni angielscy szkoleniowcy, a także szkoleń przygotowujących do profesjonalnych egzaminów Królewskiego Związku Nauczycieli Tańca Wielkiej Brytanii.

Barbara Jawor – nauczycielka tańca, trenerka, sędzia tańca towarzyskiego, tancerka międzynarodowej klasy S w obu stylach tanecznych (standardowym i latynoamerykańskim), zdobywczyni tytułu akademickiego wicemistrza Polski w tańcach standardowych (1985).

Grzegorz Kałmuczak – nauczyciel, trener i sędzia tańca towarzyskiego. Nieprzerwanie od 30 lat działa na rzecz rozwoju tańca, ostatnio prezes Zarządu Okręgu Wielkopolskiego. Od blisko 18 lat zajmuje się nauką i popularyzacją tanga argentino w Poznaniu. Swoją wiedzę oraz umiejętności zdobywał u najlepszych nauczycieli tego tańca w Buenos Aires.

Waldemar Ziomek i Joanna Ziomek – reprezentanci KTT „Dziupła”, w latach swojej kariery tanecznej (1983–1996) jako para amatorska, a później zawodowa uczestniczyli w ponad 400 turniejach w Polsce i za granicą. Medaliści mistrzostw Polski w tańcach latynoamerykańskich i w 10 tańcach, reprezentanci Polski na mistrzostwa świata i Europy, Puchar Świata i Puchar Europy. W 1994 roku zajęli siódme miejsce na mistrzostwach świata Professional Show

4. Waldemar i Joanna Ziomek

5. Mateusz Śmikiel, Maria Sielicka

w Dortmundzie. Reprezentowali Polskę na turniejach tanecznych formuły open w 18 krajach Europy. Po zakończeniu kariery tanecznej poświęcili się sędziowaniu (PTT, WDC) oraz pracy nauczycieli tańca i trenerów w poznańskim KTT „Słońce”. W klubie Twister Poznań trenowali również pary niepełnosprawne na wózkach, medalistów mistrzostw Polski, Europy i świata oraz Pucharu Świata i Pucharu Europy (Norbert Kamiński – Katarzyna Błoch, Marek Zaborowski – Katarzyna Błoch).

Mateusz Śmikiel i Maria Sielicka – reprezentując KTT „Słońce”, zdobyli w 2012 roku mistrzostwo Polski Polskiego Towarzystwa Tanecznego i Federacji Tańca Sportowego w kategorii 10 tańców. Byli ponadto finalistami Pucharu Europy w 10 tańcach w Mińsku (2010), finalistami mistrzostw Unii Europejskiej w stylu standardowym w Bratysławie (2010), siódmą parą Pucharu Świata w 10 tańcach w Szombathely (2011), srebrnymi medalistami w stylu latynoamerykańskim i brązowymi medalistami w stylu standardowym na akademickich mistrzostwach Polski w Kaliszu (2011), a także finalistami mistrzostw Polski w stylu standardowym w Nowej Rudzie (2012). W kategorii par zawodowych dwukrotnie reprezentowali Polskę na mistrzostwach świata w 10 tańcach, które odbyły się we Włoszech (2013) i w Rumunii (2014).

Marek Fiksa – początki jego edukacji tanecznej związane są z KTT „Dąbrówka”, gdzie wraz z Danutą Wittig trenował pod kierunkiem Mieczysława Grześkowiaka. Kontynuując swoją przygodę z tańcem w KTT „Słońce”, zdobyli tytuł mistrza Polski juniorów starszych w 10 tańcach. Z kolejną partnerką Blanką

Winiarską wywalczył tytuły mistrza Polski w kategorii młodzieżowej i dorosłych (w 10 tańcach). Reprezentując barwy Akademii Tańca (Warszawa), zdobył wraz z Kingą Jurecką tytuł mistrza Polski w kategorii tańców latynoamerykańskich.

Historię tańca towarzyskiego w Poznaniu przez lata tworzyło liczne środowisko nauczycieli, trenerów, tancerzy i działaczy. I choć nie sposób wymienić wszystkich, warto przywołać takie nazwiska, jak Irena Gonet, Mieczysław Grzeškowiak, Marian Pacholczak czy Krzysztof Czapliński. Dowodem znaczenia Poznania na tanecznej mapie Polski niech zaś będzie fakt, że w 60-letniej historii Polskiego Towarzystwa Tanecznego szereg odpowiedzialnych funkcji we władzach centralnych powierzano niejednokrotnie działaczom wywodzącym się ze stolicy Wielkopolski. Jerzy Helle i Michał Zdun byli m.in. wiceprezesami Zarządu Głównego PTT, Anna Przewoźniak pełniła obowiązki przewodniczącej Głównego Sądu Koleżeńskiego, Grzegorz Kałmuczak sprawował funkcję sekretarza Głównej Komisji Rewizyjnej, a prezesem Zarządu Głównego PTT był Waldemar Ziomek.

Taniec to wydarzenia

Taniec towarzyski w Poznaniu to także wydarzenia taneczne, czyli turnieje tańca. Te niezwykle widowiskowe imprezy przyciągały od początku liczne grono publiczności. Pierwszy turniej odbył się w stolicy Wielkopolski w 1960 roku w sali przy ul. Matejki. W latach 60. Pałac Kultury organizował turnieje targowe o puchar Międzynarodowych Targów Poznańskich. Były to imprezy plenerowe i odbywały się w amfiteatrze na Cytadeli. Międzynarodowy Turniej Tańca Towarzyskiego „Wiosna” organizowany przez KTT „Dziupla” Szkoły Tańca „Jawor”, który w tym roku odbył się po raz 38., jest turniejem o najdłuższej tradycji nie tylko w Poznaniu, ale i w Polsce. „Srebrne Pantofelki” to kolejna cykliczna impreza, mająca już 23-letnią tradycję. Jej organizatorem jest Klub Tańca Towarzyskiego „Finezja”. Przez lata Poznań gościł szereg wydarzeń rangi mistrzowskiej: akademickie mistrzostwa Polski, których organizatorem była Akademia Rolnicza wraz z Klubem Studenckim „Dziupla” (15 edycji w latach 1966–1981), mistrzostwa par zawodowych oraz mistrzostwa krajów socjalistycznych (org. Wielkopolski Ośrodek Kultury), mistrzostwa Polski w tańcach latynoamerykańskich (2000; org. KTT „Bellcanto”), mistrzostwa Polski w 10 tańcach czy też mistrzostwa Polski w tańcach standardowych (2016; org. Okręg Wielkopolski PTT, KTT „Bellcanto”). Większość wymienionych imprez miałam przyjemność prowadzić osobiście, podobnie jak przez lata wiele innych turniejów tanecznych w kraju, w tym rangi mistrzostw Polski, a także mistrzostw Europy i Pucharu Świata.

Charakter turniejów w ostatnim czasie uległ nieco zmianie, ponieważ taniec towarzyski stał się dyscypliną sportową, a zatem bardzo ważnym elementem tych imprez jest rywalizacja. Sam taniec nic jednak nie stracił na swej widowiskowości, a turnieje tańca nadal mają w Poznaniu stałe grono wiernych sympatyków.